Lakialoite LA 29/2019 vp

Pia Lohikoski vas ym.

Lakialoite laiksi kuntalain 82 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteen tarkoituksena on helpottaa omaishoitajien osallistumista kunnalliseen päätöksentekoon. Aloitteella esitetään lisättäväksi kuntalain 82 §:ään nimenomainen maininta siitä, että luottamustoimen vuoksi aiheutuvia, korvattavia kustannuksia ovat myös omaishoidossa olevan henkilön välttämättömän hoidon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset

PERUSTELUT

Kunnalliseen toimielimeen valitulla luottamushenkilöllä on oikeus saada tehtävänsä hoitamisesta palkkiota sekä korvausta aiheutuneista kustannuksista. Kuntalain 82 §:n mukaan luottamushenkilölle maksetaan korvausta muun muassa ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä.

Kunkin kunnan valtuusto päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista. Täten palkkiot ja korvaukset voivat vaihdella kunnittain, ja näin ollen myös kuntien käytännöt omaishoitajan sijaisen palkkaamisesta aiheutuneiden kustannusten korvaamisessa vaihtelevat. Jotkut kunnat mainitsevat omissa säännöksissään sijaishoitajan palkkaamisesta aiheutuneet kustannukset korvauskelpoisina kustannuksina, ja toiset kunnat mainitsevat, että korvattavia kustannuksia ovat lakitekstin mukaisesti vain lastenhoidon järjestämisestä aiheutuneet ja muut vastaavat kustannukset. Vaikka korvausten maksaminen on lain mukaan mahdollista muunkin sijaisen palkkaamista tai lastenhoidon järjestämistä vastaavan syyn perusteella, tätä tulkinnanvaraista säännöstä tulkitaan omaishoitajien kohdalla kunnissa eri tavoin. Tämä on johtanut paikoin tilanteeseen, että vaaleilla kunnanvaltuustoon valittu henkilö ei käytännössä voi osallistua kunnanvaltuuston toimintaan omaishoitovastuunsa vuoksi.

Omaishoidon tuesta annetun lain 4 §:n mukaan omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata kaksi tai kolme vuorokautta kalenterikuukautta kohti riippuen siitä, miten yhtäjaksoisesti hän on sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Myös sosiaalihuoltolain 27 b §:ssä säädetään omaistaan tai läheistään hoitavan henkilön vapaasta. Lain mukaan kunta voi tarvittaessa järjestää tuen tarpeessa olevan henkilön päivittäin sitovaa hoitoa ja huolenpitoa antavalle omaiselle tai läheiselle vapaapäiviä sekä alle vuorokauden pituisia virkistysvapaita. Kunta päättää, missä

Valmis
5.0

laajuudessa se järjestää omaistaan/läheistään hoitaville vapaapäiviä ja virkistysvapaita, mistä johtuen kuntakohtaista vaihtelua esiintyy.

Luottamustoimen hoitamista ei voida rinnastaa laissa mainittuun vapaapäivään, vaan asiasta on säädettävä laissa erikseen, jotta kansalaisten yhdenvertainen oikeus osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen voidaan turvata. Tällä hetkellä eri kunnissa asuvat henkilöt ovat keskenään eriarvoisessa asemassa sen suhteen, mitä tulee omaishoitajien mahdollisuuksiin osallistua luottamustoimiensa hoitoon ja oikeuteen saada korvausta sijaishoitajan palkkaamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kuntalain 82 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntalain (410/2015) 82 §:n 1 momentin 2 kohta seuraavasti:

82 §

Palkkiot ja korvaukset

Luottamushenkilölle maksetaan:

— —

2) korvausta ansionmenetyksestä ja kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon tai omaishoidossa olevan henkilön välttämättömän hoidon järjestämisestä taikka muusta vastaavasta syystä;

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Lakialoite LA 29/2019 vp

Helsingissä 7.11.2019

Pia Lohikoski vas
Jari Myllykoski vas
Juho Kautto vas
Matti Semi vas
Mai Kivelä vas
Veronika Honkasalo vas
Merja Kyllönen vas
Kimmo Kiljunen sd
Markus Mustajärvi vas
Maria Guzenina sd
Bella Forsgrén vihr
Emma Kari vihr
Tiina Elo vihr
Mari Rantanen ps
Hanna Sarkkinen vas
Anna Kontula vas
Minna Reijonen ps
Jussi Saramo vas
Johannes Yrttiaho vas
Ilmari Nurminen sd
Riitta Mäkinen sd
Piritta Rantanen sd
Niina Malm sd
Aki Lindén sd
Heidi Viljanen sd
Paula Werning sd
Jukka Gustafsson sd
Sanna Antikainen ps
Marko Asell sd
Johan Kvarnström sd
Seppo Eskelinen sd
Katja Hänninen vas
Kim Berg sd
Pia Viitanen sd
Johannes Koskinen sd
Iiris Suomela vihr
Jenni Pitko vihr
Hilkka Kemppi kesk
Veronica Rehn-Kivi r
Hussein al-Taee sd
Katja Taimela sd
Jouni Ovaska kesk
Anders Norrback r
Marko Kilpi kok

Ari Koponen ps
Jukka Mäkynen ps
Mikko Lundén ps
Jenna Simula ps
Sheikki Laakso ps
Jussi Wihonen ps
Petri Huru ps
Veijo Niemi ps
Jari Koskela ps
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Veikko Vallin ps
Heli Järvinen vihr
Sofia Virta vihr
Paavo Arhinmäki vas
Mari-Leena Talvitie kok
Petri Honkonen kesk
Sari Tanus kd
Antero Laukkanen kd
Sari Essayah kd
Pihla Keto-Huovinen kok
Juha Mäenpää ps
Tuula Väätäinen sd
Mika Kari sd
Anne Kalmari kesk
Johanna Ojala-Niemelä sd
Hanna Holopainen vihr
Raimo Piirainen sd
Tarja Filatov sd
Hannu Hoskonen kesk
Atte Harjanne vihr
Inka Hopsu vihr
Eeva Kalli kesk
Suna Kymäläinen sd
Eveliina Heinäluoma sd
Anneli Kiljunen sd
Toimi Kankaanniemi ps
Antti Rantakangas kesk
Leena Meri ps
Lulu Ranne ps
Eva Biaudet r
Ari Torniainen kesk
Mikko Ollikainen r
Pekka Aittakumpu kesk
Pasi Kivisaari kesk
Eeva-Johanna Eloranta sd
Mari Holopainen vihr

Lakialoite LA 29/2019 vp

Harry Harkimo liik
Kaisa Juuso ps
Mia Laiho kok
Joonas Könttä kesk
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Erkki Tuomioja sd
Riikka Slunga-Poutsalo ps
Ritva Elomaa ps
Satu Hassi vihr
Heikki Vestman kok
Jani Mäkelä ps
Noora Koponen vihr